

Nota activeren en afschrijven

De financiële verordening van de GR Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ (hierna: DGJ) stelt in artikel 7 dat de regels omtrent activeren en afschrijven van vaste activa in een aparte nota "activeren en afschrijven" zijn vastgelegd. De huidige nota activeren en afschrijven is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 13 december 2018.

Tenminste eens per 4 jaar dient beoordeeld te worden of de regelingen moeten worden geactualiseerd. In de nota zijn geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht.

Deze nota kent de volgende opbouw. Allereerst wordt toegelicht wat de belangrijkste van toepassing zijnde wet- en regelgeving voor het activeren en afschrijven van activa is. Daarna wordt beschreven op welke wijze de DGJ invulling geeft aan deze wet- en regelgeving. Voor een goed begrip van deze nota wordt onderstaand kort toegelicht wat een investering onderscheidt van andere uitgaven en waarom investeringen geactiveerd worden.

Wat zijn investeringen?

Investerings zijn net als andere uitgaven noodzakelijk voor het bereiken van bepaalde doelstellingen van de organisatie. Investerings onderscheiden zich op twee wijzen van andere, reguliere uitgaven.

- Uitgaven worden gezien als een investering indien dat wat wordt aangeschaft *een meerjarig nut* heeft. Dat betekent dat het gebruik van dat wat wordt aangeschaft zich over meerdere jaren heen spreidt.
- Daarnaast onderscheidt een investering zich van andere uitgaven door *de hoogte van de uitgaven* die direct samenhangen met de aanschaf. Ook wel de activeringsgrens genoemd.

Als een uitgave aan beide criteria voldoet, kan het op de balans van de organisatie worden geplaatst. Een investering wordt op de balans gerubriceerd onder de vaste activa. Vandaar dat ook wel gesproken wordt over het *activeren* van uitgaven op de balans.

Door de investering op de balans te plaatsen wordt de waarde van de investering meerjarig tot uitdrukking gebracht. Door het gebruik en bezit van een investering daalt echter ook de waarde van een investering. Om deze waardedaling zichtbaar te maken op de balans wordt op een investering afgeschreven. De wijze waarop wordt afgeschreven is niet voorgeschreven, maar dient wel plaats te vinden op een stelselmatige en bestendige wijze. De kapitaallasten zijn om die reden nauwkeurig te voorspellen. De oorspronkelijke waarde minus de cumulatieve afschrijvingslasten vormt de boekwaarde van een investering. De boekwaarde is de waarde waartegen de investering op dit moment op de balans is opgenomen. Het moment waarop gestart wordt met afschrijven is niet wettelijk voorgeschreven en ligt besloten in deze nota.

Het activeren en afschrijven vereist een stelselmatig uitvoering met duidelijke kaders. De kaders die de DGJ hierbij hanteert liggen vast in deze nota. Wet- en regelgeving biedt de basis voor de kaders van de DGJ.

Wet- en regelgeving met betrekking tot waarderen en afschrijven

Het wettelijk kader bestaat uit de Gemeentewet (artikel 212) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De artikelen 33 tot en met 36 en 59 tot en met 65 van het BBV gaan anders in op de vaste activa. Als gevolg van het doen van investeringen ontstaan bezittingen, ofwel de vaste activa. Vaste activa worden naar hun aard in de BBV onderscheiden in drie soorten:

- 1) Immateriële vaste activa
- 2) Materiele vaste activa
- 3) Financiële vaste activa

Ad 1. Immateriële vaste activa zijn die vaste activa waar geen fysieke bezittingen tegenover staan. De immateriële vaste activa bestaan volgens artikel 34 van de BBV uit:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief;
- Bijdrage in activa in eigendom van derden

Ad 2) Materiele vaste activa zijn investeringen met een meerjarig economisch nut of maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Alle materiele vaste activa moet worden afgeschreven. Een uitzondering op deze regel vormen de kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde (bijvoorbeeld een schilderij van een beroemde kunstenaar). Deze investeringen worden niet geactiveerd. Volgens artikel 35 van het BBV bestaan drie soorten materiele vaste activa, welke afzonderlijk in de balans moeten worden opgenomen:

- Investeringskosten met een economisch nut;
- Investeringskosten met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investeringskosten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Ad 3) Financiële vaste activa zijn activa die een financiële waarde vertegenwoordigen of een bezit. Te denken valt hierbij aan verstrekte geldleningen en deelnemingen in de vorm van aandelen. Financiële vaste activa moeten altijd worden geactiveerd, maar worden gezien de aard- niet afgeschreven. De balanswaardering is voor de nominale inbreng.

Waarderen en afschrijvingen binnen DGJ

Binnen de regelgeving van het BBV wordt met de nota activeren en afschrijven een aantal praktische uitgangspunten vastgelegd, die leiden tot een eenduidige en systematische werkwijze bij het activeren en afschrijven van investeringen met een economisch nut.

Hierbij wordt aangesloten bij de "Notitie waarderings- en afschrijvingsbeleid RAV ZHZ"

1. Activeringsgrens

Investeringskosten van een beperkt bedrag worden niet geactiveerd, maar komen meteen ten laste van de exploitatie in het jaar waarin de investering plaatsvindt.

DGJ hanteert een activeringsgrens van € 50.000.

Dit grensbedrag is exclusief BTW.

2. Bijdragen van derden

Het kan voorkomen dat DGJ voor een investering een financiële bijdrage van een derde partij ontvangt, die in directe relatie staat met de investering. In dat geval wordt die bijdrage in mindering gebracht op de waarde van de investering.

Bijdragen van derden worden op de waarde van het desbetreffende activum in mindering gebracht.

3. Restwaarde

De restwaarde is de geschatte waarde van een activum aan het eind van de gebruiksstermijn. Het vertegenwoordigt de opbrengstwaarde die na de gebruiksstermijn nog gerealiseerd kan worden, verminderd met de te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van het activum.

DGJ gaat er van uit dat de restwaarde van activa nul is.

4. Rentelasten

Om een investering te doen wordt beslag gelegd op financiële middelen, wat rentelasten met zich meebrengt. Vanaf het moment dat een activum is opgeleverd/ in gebruik is genomen komen de rentelasten, samen met de afschrijvingen ten laste van de exploitatie.

Het BBV stelt regels voor de berekening van het rentepercentage waarmee wordt gerekend, en stelt voornamelijk beperking aan de toegestane afwijking tussen de rekenrente en de werkelijke rentelasten. Het rentepercentage wordt ieder jaar in de begroting van de DGJ vastgelegd.

Het percentage rekenrente wordt jaarlijks in de begroting vastgesteld.

Bij omvangrijke, meerjarige investeringsprojecten kunnen de rentelasten ook tijdens de investering aanzienlijk zijn. Bij DGJ zijn de investeringen echter van dien aard dat de tijdsduur tussen de start van de investering en het moment van oplevering relatief kort is. Rentelasten tijdens de investering zijn dus beperkt.

Rentelasten tijdens de investering worden niet geactiveerd.

5. Afschrijvingsmethode

Er zijn meerdere afschrijvingsmethoden, waarvan de lineaire en annuïtaire methoden het belangrijkste zijn. Bij een lineaire afschrijving zijn de afschrijvingen jaarlijks gelijk, terwijl de rentelasten dalen. De totale jaarlijkse kapitaallasten laten daarmee een dalend verloop zien.

DGJ hanteert momenteel de lineaire methode; er is geen reden dit aan te passen.

De methode van lineaire afschrijving wordt toegepast.

6. Start van de afschrijving

De commissie BBV doet de aanbeveling om in de financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet op te nemen wanneer met het afschrijven van een nieuw kapitaalgoed wordt begonnen.

Mogelijke keuzes hierbij zijn:

- in het jaar waarin het kapitaalgoed in gebruik wordt genomen/ wordt verworven;
- medio het begrotingsjaar waarin het in gebruik wordt genomen/wordt verworven;
- in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het in gebruik wordt genomen/wordt verworven.

De afschrijving start in het begrotingsjaar volgend op het moment van ingebruikneming.

7. Termijnen van afschrijving

De afschrijvingstermijn is afgestemd op de toekomstige gebruiksduur. Het is gebruikelijk hiervoor de economische levensduur te hanteren. Dat is de periode waarbij naar schatting de totale kosten van gebruik, onderhoud, kapitaallasten en vervanging, het laagste zijn.

Voor gelijksoortige activa moeten dezelfde afschrijvingstermijnen worden gebruikt, daarvoor wordt de bijgevoegde tabel gehanteerd.

De afschrijvingstermijn wordt gelijk gesteld aan de economische levensduur, volgens de gehanteerde afschrijvingstabel.

Soort investering	Afschrijvingstermijn
Nieuwbouw, renovatie, aankoop bedrijfsgebouw	n.v.t.
Technische installaties bedrijfsgebouw	20 jaar

Meubilair	10 jaar
Motorvoertuigen	20 jaar
Vervoersmiddelen	5 jaar
Hardware, software	3 - 5 jaar

Voor de activa inzake 'nieuwbouw, renovatie, aankoop bedrijfsgebouw' waar voor en in 2022 op wordt afgeschreven blijft de afschrijvingstermijn ongewijzigd.

8. Componentenmethode

Binnen één investering kunnen onderdelen voorkomen met een verschillende economische levensduur. De regelgeving staat toe dat voor die verschillende onderdelen dan ook verschillende afschrijvingstermijnen worden gebruikt. Dit wordt de componentenmethode genoemd.

In voorkomende gevallen maakt DGJ gebruik van de componentenmethode.

Inwerkingtreding

Deze nota activeren en afschrijven treedt per 1 januari 2023 in werking, waarmee de voorgaande nota activeren en afschrijven zoals vastgesteld op 13 december 2018 komt te vervallen.